

KUN HÍRMONDÓ

A Kunszövetség hírlevele

2008. 1-2. szám

Készült a Nemzeti Civil Alapprogram támogatásával

Kérjük támogassa a Kunszövetséget!

Tisztelt kunszövetségi tagok és pártoló tagok!

A Kunszövetség is jogosult arra, hogy mint közcélú szervezet részére az adózók felajánlhassák személyi jövedelemadójuk 1 százalékát.

Az ügyvivői testület nevében kérem mindazokat, a kis- és nagykunokat, vagy éppen az innen elszármazottakat, hogy akiknek fontos a kun hagyományok ápolása és egyetértenek programjainkkal, adójuk 1 százalékának felajánlásával támogassák céljainkat.

A Kunszövetség adószáma, melyet az SZJA bevallásnál a nyilatkozaton fel kell tüntetni:
18237106-1-16

Az OTP Zrt.-nél vezetett bankszámlaszámunkra is köszönettel fogadjuk felajánlásait.
Számlaszám: **11742001-20041030**

Az ügyvivői testület nevében köszöni segítségüket, támogatásukat:

Dr. Fazekas Sándor elnök

MEGHÍVÓ

Ezúton tisztelettel meghívom Önt a Kunszövetség közgyűlésére, melyet 2008. április 05-én, szombaton, 11.00 órakor az Euro Kft. (5300 Karcag, Széchenyi sgt. 52.) ebédlőjében tartunk.

Amennyiben a meghirdetett időpontra a határozatképesség nem biztosítható, úgy a közgyűlést az alapszabály értelmében 11 óra 30 percre újra összehívom a megjelentek létszámától függetlenül.

Napirendi pontok:

1. Beszámoló a 2007. évi működésről
2. Beszámoló a 2007. évi gazdálkodásról
3. 2008. évi pénzügyi terv elfogadása
4. 2008. évi program elfogadása
5. Tájékoztató nyertes és folyamatban lévő pályázatokról
6. Egyebek

A közgyűlés követően a helyszínen ebédelünk, majd délután a városi strandon lehetőség lesz fürdőzésre. Feltétlenül számítunk megjelenésére.

Karcag, 2008. 01. 23.

Dr. Fazekas Sándor elnök

Kisújszálláson báloztak a nagykunok

ELISMERÉS A nagykun kapitányok itt adták át az Illéssy-díjakat

Immár nyolcadik alkalommal báloztak együtt a nagykunok március 1-jén Kisújszálláson. A kétszáz résztvevő — köztük a nagykun kapitányok — együtt idézték fel a régi bálok hangulatát.

Az érkezők a Nagykun Nádor Huszárbandérium lovasainak díszsorfala mellett mentek fel a városháza dísztermébe, s közben hagyományörző ruhába öltözött nyugdíjasok kunsági pereccel és jóféle kisúji pálinkával kínálták a bálozókat. A tárogató zenéjére a huszárok behozták a történelmi zászlókat, melyekre szalagot kötött Rózsa Endre országgyűlési képviselő, Fejér Andor, a megyei közgyűlés elnöke és Kecze István kisújszállási polgármester. Mivel május végén Kétpó adja az idei kunkapitányt, a báli köszöntőt Boldog István, Kétpó polgármestere mondta. Elhangzott, nagyszerű dolog, hogy a Kunságban élők felelevenítették a régi bálok hangulatát. Jó, hogy ezen most is idősek és fiatalok egyaránt részt vesznek. A megnyitó után Horváth György nagykun főkapitány kihirdette a kapitányok tanácsának döntését. Ennek értelmében Illéssy-díjat kapott Kobzos Kiss Tamás históriás énekmondó és posztumusz díjat édesapja, a kisújszállási születésű Kiss Tamás költő. Ezt lánya, Anna vette át Horváth György nagykun főkapitánytól és Györfi Sándor szobrászművész, karcagi nagykun kapitánytól. Kobzos Kiss Tamás meghatottan köszönte meg a jeles elismerést, majd édesapja eddig nem hallott, általa megzenésített verseiből adott elő a jelenlévőknek. A '48-as Olvasókör Asszonykórusa kunsági népdalcsokra után jött a vacsora, majd kezdetét vette a tánc kivilágos-kivirradtig. A talpalávalóról a Pop Secret Band gondoskodott. Éjfélkor a Four for Dance-s fiúk, a Csillag születik táncos döntősei adtak rövid műsort.

D. E.

A Nagykun Nádor Huszárbandérium tagjai hozták be a történelmi zászlókat

A nagykun kapitányok tanácsa idéi az Illéssy-díjat Kobzos Kiss Tamás Magyar Művészeti Díjas históriás énekmondónak, a posztumusz díjat Kiss Tamás kisújszállási születésű költőnek ítélte. Ezt Horváth György nagykun főkapitánytól a költő lánya, Anna vette át. Kobzos Kiss Tamás pedig műsorral köszönte meg az elismerést.

Néprajzi írások a nagykunok földjéről - Baski Imre: Csagircsa

Mintegy negyedszázad kutatómunkájának szép eredményét láthatjuk a Csagircsa (sólymocska) című kötetben, amely Baski Imre 19 tanulmányát és a kötet végén egy igazi kuriózumot, a régen várt kun névtárat hozza. A szerző, dr. Baski Imre a MTA-ELTE Közép-Ázsiai Kutatócsoportjának főmunkatársa. Kutatási területe a török névtan, a besenyő és kun nyelvemlékek, tatár nyelvjáráások. Számos tanulmánya jelent meg hazai és külföldi szakfolyóiratokban. A Rásonyi László hagyatékából általa szerkesztett Onomasticon Turcicum Amerikában látott napvilágot 2007-ben.

A hazai névtani kutatások akkor kerültek a tudományos érdeklődés homlokterébe, amikor a kunok etnikai és nyelvi hovatartozása tudományos problémaként felmerült. Igen kitűnő kutatók is, mint Otrókocsy Főríz Ferenc, Horváth Péter, Jerney János és a jászkunok fáradhatatlan történetírója, Gyárfás István is a 19. század végén úgy vélte, hogy a kunok tősgyökeres magyarok és magyarul beszéltek. Bél Mátyás 18. századi útleírásában ugyan felfigyelt arra, hogy a kunok által lakott vidék helynevei között több olyan van, amely valami ismeretlen nyelv bélyegét hordja magán, de komoly nyelvészeti kutatások csak a 19. század végén kezdődtek. Új fejezetet nyitott a kun nyelv kutatásában az, hogy Kuun Géza 1880-ban megjelentette a Codex Cumanicus teljes szövegét. A bevezetőben több kun helynév magyarázatával próbálkozik. Fontos megállapítása, hogy a kun tulajdonnevek többsége török eredetű. Mészáros Gyula: Magyarországi kún nyelvemlékek című, 1913-ban született dolgozata a jövő század kutatási feladatait, a keleti török nyelvek vizsgálatát és az összehasonlító nyelvészet kibontakozását jelölte meg. A kun tulajdonnév kutatás klasszikus korszakát nyitotta meg ezzel, amit olyan nyelvészek munkássága fémjelez, mint Gombocz Zoltán, Németh Gyula, Rásonyi László.

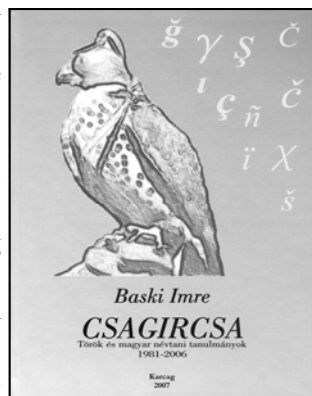
A török névtudomány és a kun nevek kutatásának teljesen új fejezete kezdődött Rásonyi Nagy László Kun személynéveink című doktori disszertációjával. Munkásságának középpontja a török népkutatás, és újra a nyelvtudomány fókuszába kerül a kun névkutatás is. A névtani kutatás tehát szépen beindul a 20. század elején, komoly eredményeket mutat fel a század első felében, de mondhatni szintézissé a 20. század 60-as éveire érik.

Négy évtized kutatásának összegzése volt az 1969-ben Ankarában megjelent Kuman Özel Adlari (Kun tulajdonnevek) című munkája, amely tartalmazza mind a hazai, mind a külföldi kun neveket. Mindmáig ez a legnagyobb összefoglaló kötet a témának. Rásonyi örökébe, kutatásainak folytatója, hagyatékának gondozója, és sajtó alá rendezője Baski Imre lépett. Az idén jelent meg Amerikában a közel ezer oldalas Onomasticon Turcicum, a török névtár. Baski Imre nemcsak lélekkel és szorgalommal gondozta a Rásonyi hagyatékot, az immár közös munkát, hanem mesterének jó tanítványaként folytatta a kutatást. Olyan fontos írások kerültek ki a keze alól, mint a Török nevek – magyar nevek – szerkezeti hasonlóságok a becézőneveken, Oszmántörök szavak tulajdonneveinkben, Vas- kapuk, Magyarországi kun eredetű tulajdonnevek kutatása (kutatástörténeti összefoglaló), Egyelemű nevek, családnévek, megkülönböztető nevek, Kunszentmiklós és Szabadszállás 18. századi anyakönyvi neveiből hozza a mintát. A teljesség igénye nélküli a felsorolás, de az említett írások megtalálhatók a most megjelent Csagircsa című kötetben. A könyv nagy erénye még a végén található Névtár, amely azokat a tulajdonneveket és személynév eredetű földrajzi neveket sorolja, amelyek a tudomány mai állása szerint bizonyíthatóan kun eredetűek, vagy ahogyan a szerző fogalmaz: kungyanúsak...

Ilyen fontos munka a kun nyelvészetről és a török-magyar összehasonlító nyelvészetről jó ideje nem jelent meg magyar nyelven. A kötet forrásértékű a kutatók számára, de érdekes olvasmány a nyelvészet rejtelmait fűrkésző olvasóknak is.

A Nemzeti Kulturális Alapprogram hathatós támogatása nélkül nem jelenhetett volna meg ez a munka. Ezúton is köszönjük. (Baski Imre: Csagircsa. Török és magyar névtani tanulmányok 1981-2006, Karcag, 2007 Kunszövetség)

Dr. Bartha Júlia

A karcagi Városi Csokonai Könyvtárban dr. Bartha Júlia (balról a második) mutatta be dr. Baski Imre (középen) könyvét

Néprajzi írások a nagykunok földjéről

Bánkiné Molnár Erzsébet : A kunok Magyarországon

Könyvem első kiadása a Néprajz egyetemi hallgatóknak sorozatban (sorozatszerkesztő Ujváry Zoltán) jelent meg 2002-ben. A kiadó szándéka szerint oktatási segédanyagként készült, olvasóközönsége azonban hamarosan túlterjedt az egyetemi hallgatók körén, s a könyv hiányjegyzékre került. A kötet sikere bebizonyította, szükség van ilyen nem túl terjedelmes, de mégis átfogó és hiteles ismereteket nyújtó, olvasmányos munkákra. A felismerés eredménye, hogy a Kiskun Önkormányzatok Szövetsége szorgalmazta és vállalta az ismételt kiadást.

Könyvem második kiadásába mindazokat a kutatási eredményeket is beemeltem, amelyek az első kiadás [2002] óta születtek, s nyomtatott formában megjelentek. Mivel az egyes fejezetek viszonylag tömör összefoglalást adnak a címben jelzett témáról, minden fejezet végén megjelölöm azt az irodalmat, amiből a fejezet építkezett, amelynek elolvasása hozzájárulhat a témakör bővebb megismerésében. A képek kiegészítő ismereteket tartalmaznak, a megértést segítik, a szemléltetést szolgálják.

A kötet fő fejezetei: *A befogadott kunok és autonómiájuk; A kunok Magyarországi letelepedésének természetföldrajzi és jogi feltételei; A kunok nemzeti társadalma és feudalizálódásuk; Etnikus műveltség, katonai szerep; A lappangó autonómia kora; Etnikai és vallási keveredés, táji felülrétegződés; A visszanyert autonómia gazdasági és társadalmi következményei; A kunság anyagi műveltsége; Település, ház, életmód; A kunság szellemi műveltsége; A kun tudat alakváltozatai és megnyilvánulásai; Az írott és az íratlan emlékezet.*

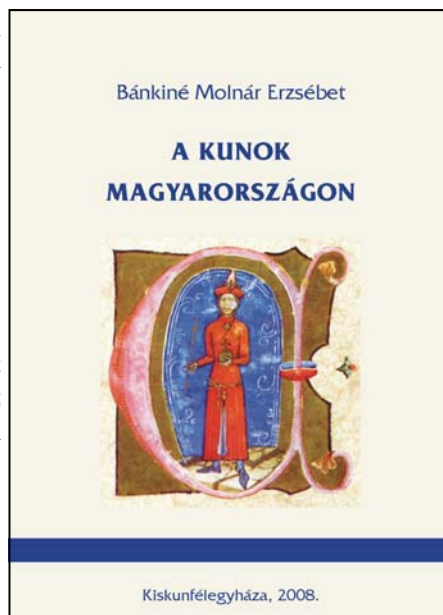
Mindezeket a fejezeteket további alfejezetekre, témakörökre tagoltam, ahol szükséges ott külön ismertetem a kiskunsági és külön a nagykunsági jellegzetességeket. Ilyenek, pl. a földművelést, az állattartást és a viseletet tárgyaló fejezetek.

Bízom benne, hogy munkám ismét felkelti a téma iránti érdeklődést, és újabb olvasók figyelmét irányítja a Kis- és Nagykunság népének történelmére, történeti néprajzára. A kunok Magyarországon könyv áttekinthető szövegszerkesztése, közérthető olvasmányos stílusa következtében minden korosztály számára ajánlható, hiteles olvasmány lehet. Megjelenése márciusban várható.

(Bánkiné Molnár Erzsébet : A kunok Magyarországon, Kiskunfélegyháza, 2008. K.Ö.SZ. 186 lap)

Kiskunfélegyháza, 2008. február 19.

Bánkiné dr. Molnár Erzsébet

Hírek röviden

Szépségverseny Karcagon

Április 5.-én Karcagon, a Déryné Művelődési Központban rendezik meg Karcag Város Önkormányzata a Nagykunság Szépe szépségversenyt.

A rendezvény fővédnöke dr. Fazekas Sándor polgármester, országgyűlési képviselő.

A rendezvény védnöke: a Kunszövetség

Sztárvendégek: D. Nagy Lajos, a Bikini együttes énekes és Ihos József (Kató néni) humorista

További produkciók:

Klasszikus amerikai és ír stepptánc és akrobatikus showtánc

Információ: 59 300-333

Jegyár: 2.000.-Ft

Szolnoki csata

Március 5-én volt százötvenkilenc esztendeje, hogy a magyar honvédség sikerrel vívta meg csatáját az osztrákokkal Szolnoknál.

A győzelem emlékének minden esztendőben hadijátékokkal tiszteleg az utókor a Tisza-parti városban. Idén március 8-án, szombaton - 14 órakor kezdődik az ütközet - öltöznek korhű jelmezbe a hagyománykövetők: a belvárosi Tisza-parton majd 30 lovaskatona, 140 gyalogos és 10 löveg vívja újra a csatát.

A csatában szolnoki, kiskunsági és nagykun hagyományőrző huszárok is részt vesznek. A magyarok mellett cseh, lengyel, olasz és osztrák katonai hagyományőrző szervezetek tagjai idézik fel a 159 éve történeteket.

Kun Hírmondó * a Kunszövetség hírlevele * Kiadja a Kunszövetség ügyvivői testülete* Felelős szerkesztő: Daróczy Erzsébet Szerkesztőbizottság: dr. Fazekas Sándor, dr. Baski Imre, dr. Magyar Gábor, Kovács Sándor, Fejes György, Horváth György,

Kun Csaba, dr. Mándoki István, †Sudár István

Szerkesztőség címe: 5300 Karcag, Városháza, Kossuth tér 1., tel.: (59) 500-611

web: www.kunszovetseg.hu, e-mail: kunszovetseg@t-online.hu